

(i) Printed Pages : 7

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

0	1	1	8
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	2
---	---	---	---

B.A./B.Sc. (General) 2nd Semester
(2054)

ECONOMICS (In all Mediums)

Paper : Macro Economics

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 90

Note :— (1) Attempt **FIVE** questions in all. Question No. 1 is compulsory. Attempt **ONE** question from each Unit I, II, III & IV.

(2) For private candidates, who have not been assessed earlier for internal assessment, marks secured by them in theory paper will proportionately be increased to maximum marks of the paper in lieu of internal assessment.

1. Attempt any **NINE** of the following :

- (i) Define financial investment.
- (ii) Formula to calculate MEC.
- (iii) Relation between multiplier and MPC.
- (iv) Laissez Faire policy.
- (v) Say's law of markets.

- (vi) Effective demand.
- (vii) Conventional approach to define money.
- (viii) Cambridge equation of value of money.
- (ix) Commercial bank.
- (x) Inflation.
- (xi) Any two objectives of Fiscal policy.
- (xii) Different phases of trade cycles. 9×2=18

UNIT-I

- 2. Distinguish between marginal propensity to consume and average propensity to consume. Discuss the factors which determine the propensity to consume. 18
- 3. Define the concept of multiplier. Show its forward and backward working. 18

UNIT-II

- 4. Critically explain Classical theory of employment. 18
- 5. Critically explain Keynesian theory of employment. 18

UNIT-III

- 6. Discuss role of money in the field of economics. 18
- 7. Discuss the process of credit creation by commercial banks. 18

UNIT-IV

8. Explain demand pull and cost push theory of inflation. 18
9. How does monetary policy help in achieving the objective of internal stabilization ? 18

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- (1) कुल पांच प्रश्न करें। प्रश्न संख्या 1 अनिवार्य है। प्रत्येक यूनिट I, II, III और IV में से एक-एक प्रश्न करें।

(2) निजी उम्मीदवारों के लिए, जिनका आंतरिक मूल्यांकन के लिए पहले आकलन नहीं किया गया है, उनके द्वारा प्राप्त अंक आनुपातिक रूप से आंतरिक मूल्यांकन के बदले में पेपर के अधिकतम अंक तक बढ़ा दिए जाएंगे।

1. निम्नलिखित में से कोई नौ अंश करें :-

- (i) वित्तीय निवेश को परिभाषित करें।
- (ii) एम. ई. सी. की गणना करने का सूत्र।
- (iii) गुणन और एम. पी. सी. के बीच संबंध।
- (iv) सरकार की न दखल देने की नीति।
- (v) से का बाजार का नियम।
- (vi) प्रभावपूर्ण मांग।
- (vii) मुद्रा को परिभाषित करने का पारंपरिक दृष्टिकोण।

(viii) मुद्रा के मूल्य का कैम्ब्रिज समीकरण।

(ix) व्यापारिक बैंक।

(x) मुद्रास्फीति।

(xi) राजकोषीय नीति के कोई दो उद्देश्य।

(xii) व्यापार चक्र के विभिन्न चरण।

9×2=18

यूनिट-I

2. सीमांत उपभोग प्रवृत्ति और औसत उपभोग प्रवृत्ति के बीच अंतर बताओ।
उन कारकों की विवेचना कीजिए जो उपभोग प्रवृत्ति को निर्धारित करते हैं। 18
3. गुणक की अवधारणा को परिभाषित करें। इसकी अनुकूल और प्रतिकूल प्रक्रिया दिखाओ। 18

यूनिट-II

4. रोजगार के पारंपरिक सिद्धांत की आलोचनात्मक व्याख्या करें। 18
5. केन्ज के रोजगार सिद्धांत की आलोचनात्मक व्याख्या करें। 18

यूनिट-III

6. अर्थशास्त्र के क्षेत्र में मुद्रा की भूमिका पर चर्चा करें। 18
7. व्यापारीक बैंकों द्वारा ऋण निर्माण की प्रक्रिया पर चर्चा करें। 18

18

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਮੁਦਰਾਸਫੀਤੀ ਕੀ ਸਾਂਗ ਪੁਲ ਔਰ ਲਾਗਤ ਧਕਕਾ ਸਿਫ਼ਰਾਂਤ ਕੀ ਵਧਾਯਾ ਕਰੇਂ।
18
9. ਸੌਫ਼ਿਕ ਨੀਤੀ ਆਂਤਰਿਕ ਸਥਿਰੀਕਰਣ ਕੇ ਉਦੇਸ਼ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੇ ਸੇਂ ਕੈਸੇ ਸਦਦ ਕਰਤੀ ਹੈ ?
18

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- (1) ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਯੂਨਿਟ I, II, III ਅਤੇ IV ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

(2) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਆਂਤਰਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਆਕਲਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਪਾਤਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਂਤਰਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਅਧਿਕਤਮ ਅੰਕਾਂ ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

1. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨੌਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ :

- (i) ਵਿੱਤੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ।
- (ii) ਐਮ.ਈ.ਸੀ. ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਦਾ ਫਾਰਮੂਲਾ।
- (iii) ਗੁਣਕ ਅਤੇ ਐਮ. ਪੀ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧ।
- (iv) ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਾ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਨੀਤੀ।
- (v) ਸੇ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦਾ ਨਿਯਮ।
- (vi) ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਮੰਗ।
- (vii) ਮੁਦਰਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪਰਪਰਾਗਤ ਵਿਧੀ।

(viii) ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦਾ ਕੇਂਬਰਿਜ਼ ਸਮੀਕਰਨ।

(ix) ਵਪਾਰਿਕ ਬੈਂਕ।

(x) ਮੁਦਰਾ ਸਫੀਤੀ।

(xi) ਰਾਜਕੋਸ਼ੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਉਦੇਸ਼।

(xii) ਵਪਾਰ ਚੱਕਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਅ।

9×2=18

ਯੂਨਿਟ-I

2. ਸੀਮਾਂਤ ਉਪਭੋਗ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਅਤੇ ਔਸਤ ਉਪਭੋਗ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ।
ਉਹਨਾਂ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਉਪਭੋਗ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ? 18
3. ਗੁਣਕ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। ਇਸਦੀ ਅਗੇਤਰੀ ਅਤੇ ਪਿਛੇਤਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਿਖਾਓ। 18

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਪਰੰਪਰਾਵਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 18
5. ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਕੇਨਜ਼ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18
7. ਵਪਾਰਿਕ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਖ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਮੁਦਰਾ ਸਫੀਤੀ ਦੇ ਮੰਗ ਖਿੱਚ ਅਤੇ ਲਾਗਤ ਧੱਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
18
9. ਮੁਦਰਿਕ ਨੀਤੀ ਅੰਦੂਰਨੀ ਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਮੱਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ?
18